

Aldo, vráť sa medzi nás!!!

Takmer každý Brežňan ho má rád a kto sa s ním nepozná osobne a náhodou ho stretne, dobromyseľne sa pousmeje. Nad jeho extravagantným zjavom, chalanskými črtami v tvári, na jeho účese a možno aj na tom, že hoci dieťaťom nie je, tá detská čistota z neho vyžaruje. Je skrátka nenapodobiteľný.

Herečka Stella Zázvorková povedala, že kto z hercov nezažil nikdy nič tragické, nedokáže rozosmiať ani rozplakať. Mala pravdu a keď sa zamyslím nad Aldovým osudom, viem, ako to myslela a viem aj to, prečo je takým vynikajúcim divadelníkom.

V najlepšom veku prišiel o zrak a jeho svet obostrela tma. Napriek tomu ho deti a manželka Janka navrátili do života. Presvedčili ho, že nie je zbytočný, že nič neskončilo a že odolá. A tak sa vrátil k divadlu, ktoré vždy tak miloval. A vo svojich hrách znova rozosmieval i dojmal - ešte lepšie ako predtým.

Všetok svoj čas venoval Detskému divadelnému štúdiu a vychoval v ňom nedejného, možno v budúcnosti aj slávneho, herca. Divadelnému súboru Jána Chalupku „ako na páse“ dodával ďalšie a ďalšie mladé talenty. Aj vďaka nim sa tento súbor tak preslávil vo vtedajšom Československu, aj v zahraničí.

Dobré meno robil Aldo Brezno dlhé roky počas svojej choroby netušiac, že po dovršení päťdesiatky príde ďalšia, ešte nebezpečnejšia a vážnejšia. Začal som sa o neho ako jeho priateľ báť a pochopil som, ako veľmi ho mám rád, ako milujem jeho humor, drsné žarty, telefonáty a bláznivé

nápady. Brezno by bez neho už nebolo Breznom. Zosivelo by a prestalo by sa usmievať. Práve vtedy som si uvedomil, že on ako nevidomý vidí oveľa lepšie ako my. Vidí dobro a vidí zlo. Vidí lásku a vie, že je zmyslom jeho života tak isto ako smiech.

Je ako slniečko. Kam príde, v momente sa začnú navôkol šíriť vtipy, začne sa spievať, tancovať a rozprávať o nádherných malichernostiach. S ním každý uverí, že stojí za to žiť.

Nikdy som ho nevidel smutného, myslím, že ak plače, tak vnútri seba. Navonok sa iba usmieva, aby ľuďom dával chuť do života a ukazoval im, ako ich má rád.

Aldo vie robiť divadlo, a predsa mu ho vzali. Sám mi to povedal! Nerozumiem prečo a viem, že to nepochopia ani Brežňania, ktorí divadlo milujú a sú tým na celom Slovensku známi. Niektori si povedali, že má zdravotné problémy a vyľiči ho odpočinok. Aký to omyl! On naopak nevyhnutne k životu potrebuje ten divadelný bláznivec! Nemôže žiť bez premiérových nervákov, skúšok, hádok nad textami či generálok. Divadlo je jeho život. A na to, že môže vykonávať režisérsku profesiu, má aj - ako sa vraví - „papier“.

O Chalupkovcoch som nakrútil reláciu pre Slovenský rozhlas a dva filmy. Jeden z nich pre MTK Brezno a jeden pre Slovenskú televíziu. Z oboch filmov je evidentné, že sa tak isto ako Radošinci vypracovali z amatérov na profesionálov, a preto viem, že o Aldo zabojujú. Istotne chcú, aby ich divadelná mláď bola kvalitná a na ich úrovni.

Aldo sa medzi svoje deti a mládežníkov vráti, aj keď s najvyššou pravdepodobnosťou kvôli svojim zdravotným problémom nie sám, ale s talentovanou divadelníčkou, ktorá ešte naše mesto určite veľmi príjemne prekvapí. Chalupkovci, na ktorých mám veľkú slabosť, vedia, o koho ide. Aldovi v návrate nikto nezabráni, pretože je silná osobnosť. Robiť to bude pre seba aj pre Brezno.

Prepáčte, milí čitatelia, ale na záver ešte musím a veľmi chcem napísať Aldovi krátky číro osobný odkaz. Je to citát z listu Jana Wericha, ktorý napísal Voskovcovi: „Seš nejlepší mužskej mého života.“ Chcem, aby si to vedel, Aldo.

Bc. Robert Fábry
Foto: Ferdinand Hrablay

Lesná škola alebo etnokurz v Pohorelej

Predstavte si úplne bežnú cestu vlakom z Bratislavy do Pohorelej. Sám v kupé, obložený časopismi, vyzutý, s nohami na sedačke. V Hronskej Dúbrave sa zrazu niekto pýta, či je tam voľné. Tak nejako sa v hlave „gazdu“ Lukáša Janošku zrodil nápad zorganizovať Lesnú skautskú školu v Pohorelej 2005. O realizácii tohto nápadu hovorí sám autor:

„Po jej prvej časti na jar v Zaježovej čakali sedliacke práce na mojom gazdovstve. Robota bude vykonaná nezištne a ja som mal zabezpečiť nocľah a priestory na nutnú hygienu. Aj tak bolo. Od stredy poobedia do piatkového predobedia sa na malom dvore usalašilo trinásť roverov vo veku od sedemnást do dvadsaťdva rokov.“

Tí, ktorí prišli skôr, hneď pohrabali čerstvo pokosený dvor a naaranžovali kytičku na stôl pod orgánom, kde bola úvodná komunita. Päť mládencov a osem dievok od Sabinova až po Bratislavu. Stredoškolačky, vysokoškolačky, ale boli medzi nimi už aj promovani. O to viac som bol prekvapený z ich nadšenia po mojom vyrieknutí možnosti prenocovať okrem iného aj v sene na šope. Viac sme si začali rozumieť aj po tom, keď bez výhrad prijali za svoj suchý záchod pri stajni a miesto osobnej hygieny pri pumpe vo dvore. Do pohody som sa dostal aj preto, že naša inak ostrá fenka Biela prijala prichádzajúcich cu-

dých ľudí bez typického štekotu. Piatková večerná návšteva miestneho pohostinstva s gitarou bude patriť medzi moje najsvetlejšie zážitky tohto leta.

Napriek tomu, že pršalo, v sene im vraj bolo veľmi teplo. Výkon v sobotu do nepoznania. Kydanie stajne po ovcach, oberanie ríbezlí, pílenie dreva, spracovanie suchých liečivých rastlín, odváranie syra a robenie oštiepka, upratovanie verejných priestorov, ale aj varenie baranieho gulášu im šlo výborne. Ešte sme sa potom aj stihli zahrať pár dobrých spoločenských hier. Ako bonus mi poslúžila naša koza Zuzka. Bol veľký záujem o možnosť skúsiť ju podojť.

Keď sme sa v piatok lúčili, neraz zaznela aj myšlienka

niečo podobné zopakovať aj o rok. Veď pre dážď sme sa nedostali k ručnému koseniu, k pleskaniu bičom, k ovečkám v košiari, atď.

Nakoniec som si pomyslel,

že s tým Slovenskom to nie je až také zlé, keď po ňom chodia aj takí mladí ľudia, ktorých som bez väčšieho spoznávanie vpustil do vlastného dvora.“

„Perný“ víkend záchranárov

Počas prvého augustového víkend záchranári z Hronskej záchrannej služby Nízke Tatry - Tále trikrát vyrážali na pomoc návštevníkom našich hôr, ktorí potrebovali ich pomoc.

Prvýkrát nastúpili do akcie v sobotu popoludní v lokalite Šachtičky - Baranovo. „Počas medzinárodných pretekov v závesnom letaní jeden z letcov tam nezvládol riadenie svojho kĺzaka a pristál v lesnom poraste, kde zostal vo výške asi dvadsať metrov visieť medzi korunami stromov so svojim rogalom, ktoré držalo len silou vôle pilota na konároch stromov. Pri každom pohybe pilota hrozilo, že sa zrúti na zem,“ povedal nám zástupca náčelníka Hronskej záchrannej služby NT - Tále Miroslav Beňačka. Po príchode záchranárov pilota za pomoci horolezeckej techniky spustili na pevnú zem a potom sa podarilo zložiť na zem aj rogal.

Po devätnástej hodine chatár z Chaty M. R. Štefánika požiadaval o pomoc pre 15-ročného chlapca z chaty, ktorý mal ťažkosť s dýchaním spojené s horúčkou. Kým telefonicky zhodnocovali a konzultovali jeho stav s lekárom HZS a overovali možnosť zapojiť do záchran aj vrtuľník ATE z Popradu, na Tále sa už schádzali záchranári, ktorí by v prípade zlyh poveternostných podmienok museli ísť pre mladého pacienta. „Chlapcovi sa však stav po krátkom spánku zlepšil natoľko, že ostal v chate pod dohľadom dvoch mladých lekárov s tým, že o jeho transporte sa rozhodne až ráno. Na druhý deň posilnený spánkom a tekutinami bol pacient schopný sám v sprievode rodičov zostúpiť z chaty bez ujmy na zdraví,“ dodal M. Beňačka.

Tretí výjazd zaznamenali v nedeľu v noci, keď o pomoc požiadalo jedenásť českých „ťažturistov“, ktorí sa nachádzali v Žiarskom sedle pri útulni Andrejcová a nevedeli bez bateriek zostúpiť do Liptovskej Tepličky, odkiaľ vyrážali na túru o druhej popoludní s úmyslom vyjsť k útulni a cez Žiarske sedlo sa vrátiť späť k autám chodníkom, ktorý je zrušený. „Naši pracovníci im odporučili vrátiť sa do útulne a tam počkať, kým pre nich neprídu. Tak sa aj stalo a pol hodinu po polnoci ich terénne auto zväžalo do bezpečia. O ich nepripravenosti svedčia všetky chyby, ktorých sa dopustili: zle naplánovaná túra - neskorý nástup, neznalosť trasy - zrušený turistický chodník, nevhodný výstroj - krátke nohavice, namiesto vetroviiek igelitové príslušenstvo, zlé zhodnotenie vývoja počasia - päť stupňov Celzia, dážď, silná hmla, silný vietor,“ vysvetlil M. Beňačka.

Akcia sa skončila šťastne o piatej ráno. Najmladšia účastníčka z tejto skupiny, 11-ročná žiačka základnej školy, bude mať dobrý námet na sloh Mój najväčší zážitok z prázdnin...

(mb)